

780
03.11.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt Selçuk** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Filiz KERESTECİOĞLU

Ankara Milletvekili

Ülkemizde son dönemde yaşanan ekonomik sorunlar nedeniyle binlerce işçi işten çıkarılmakta; işyerleri kapanmakta, daralmaya gitmekte veya konkordato ilan etmekte; toplu işten çıkarmalar ve şirketlerin işçi alacaklarını ödememesi nedeniyle krizin en ağır yükünü ücretli çalışanlar yüklenmektedir. İŞKUR verilerine ve Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun (DİSK) hazırladığı son rapora göre, son bir yılda kayıtlı işsiz sayısı 558 bin artmıştır. Böylesi ekonomik kriz dönemlerinde hayatta kalmak için ihtiyaç duyduğu gelirden mahrum kalan işçilerin desteklenmesi için akla gelen ilk kaynak işçilerin emekleriyle büyüyen İşsizlik Fonudur.

Ne var ki, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan işçilere daha fazla kaynak aktarılacağı yerde, fon amacı dışında kullanılmaktadır. Yararlanma şartlarının zorluğu nedeniyle resmi işsizlerin sadece yüzde 8'i, iş aramayan, umutsuz işsizler dahil edildiğinde ise yüzde 5'i işsizlik ödeneğinden faydalanabilmektedir. Amacı işsizlere gelir aktarmak olan bir fonun küçük bir bölümü işçilere ayrılmaktadır. 2016'da fon gelirlerinin yüzde 16,6'sı, 2017'de yüzde 14'ü işsizler için harcanmıştır. 2018'de ise fondan işsizlere ayrılacak kaynağın yüzde 13,2 civarında olacağı tahmin edilmektedir.

Fonun yaklaşık yüzde 55'i ise işveren teşvikleri ve istihdam teşviklerine ayrılmaktadır. 687 sayılı KHK gibi KHK'larla, Türkiye Büyük Millet Meclis'ine dahi danışılmadan İşsizlik Fonundan sürekli sermaye için teşvikler ayrılmakta; patronlara sigorta prim desteği gibi destekler sağlanırken bu teşviklerin büyük bölümü İşsizlik Sigortası Fonu'ndan, dolayısıyla işçinin parasından karşılanmaktadır. Üstelik Sayıştay yayımladığı raporlarında İşsizlik Fonu için işveren katkı paylarının toplanamadığını ve fondan mevzuata aykırı harcamalar yapıldığını vurgulamaktadır.

İşsizlik fonuyla ilgili son dönemde yaşanan bir diğer sorun ise fonun "erimeye başlamasıdır". Faizlerin yüzde 25 civarında, Üretici Fiyat Endeksinin ise yüzde 46,15 olduğu bir ekonomik ortamda, Eylül ayında fondan 11 milyar TL, yüzde 9-10 faizle kamu bankalarına yatırılmıştır. Yani fon, borç bulmanın zorlaştığı bu dönemde ucuz iç borç kaynağı olarak kullanılmakta, fon zarar ettirilmekte; yani işçilerin birikimleri erimektedir.

Bu bağlamda;

1. İşsizlik fonundan kaç işçi faydalanabilmektedir? Bu rakamın resmi işsizlerin ve umudunu yitirdiği için iş aramayı bırakan işsizlerin sayısına oranı ne kadardır?
2. Daha fazla işçinin İşsizlik Fonundan yararlanabilmesi için düzenlemeler yapacak mısınız?
3. İşçilerin ve işçi örgütlerinin talepleri uyarınca, işsizlik sigortasından yararlanabilmek için son 3 yılda 600 gün sigorta şartının 180'e indirilmesi ve işsizlik maaşından faydalanma sürelerinin de uzatılması için düzenleme yapacak mısınız?
4. 2019 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda açıklandığı gibi işsizlik maaşı almak için son 120 gün sürekli çalışmış olma koşulu kaldırılacak mıdır?
5. İşsizlik Fonu neden faizin yüzde 25, Üretici Fiyat Endeksinin yüzde 46,15 civarında seyrettiği bir dönemde, yüzde 9-10 devlet bankası tahvillerine yatırılarak zarar ettirilmektedir?
6. İşçiler için oluşturulmuş bir fonun neden yalnızca yüzde 14'ü işçiler için harcanırken yüzde 55'i ise işveren teşvikleri ve istihdam teşvikleri için patronlara aktarılmaktadır?
7. Ekonomik krizin en büyük bedelini ücret karşılığı çalışanlar ödemekte, firmalar ilk önce emek maliyetlerini düşürmekte, bu da kitlesel işsizliğe neden olmaktadır. Kriz karşısında toplu işten çıkarmaların yasaklanması için yasal düzenleme yapacak mısınız?
8. İşsizlik Fonundan yapılan ve Sayıştay'ın dikkat çektiği mevzuat dışı harcamalar nelerdir?